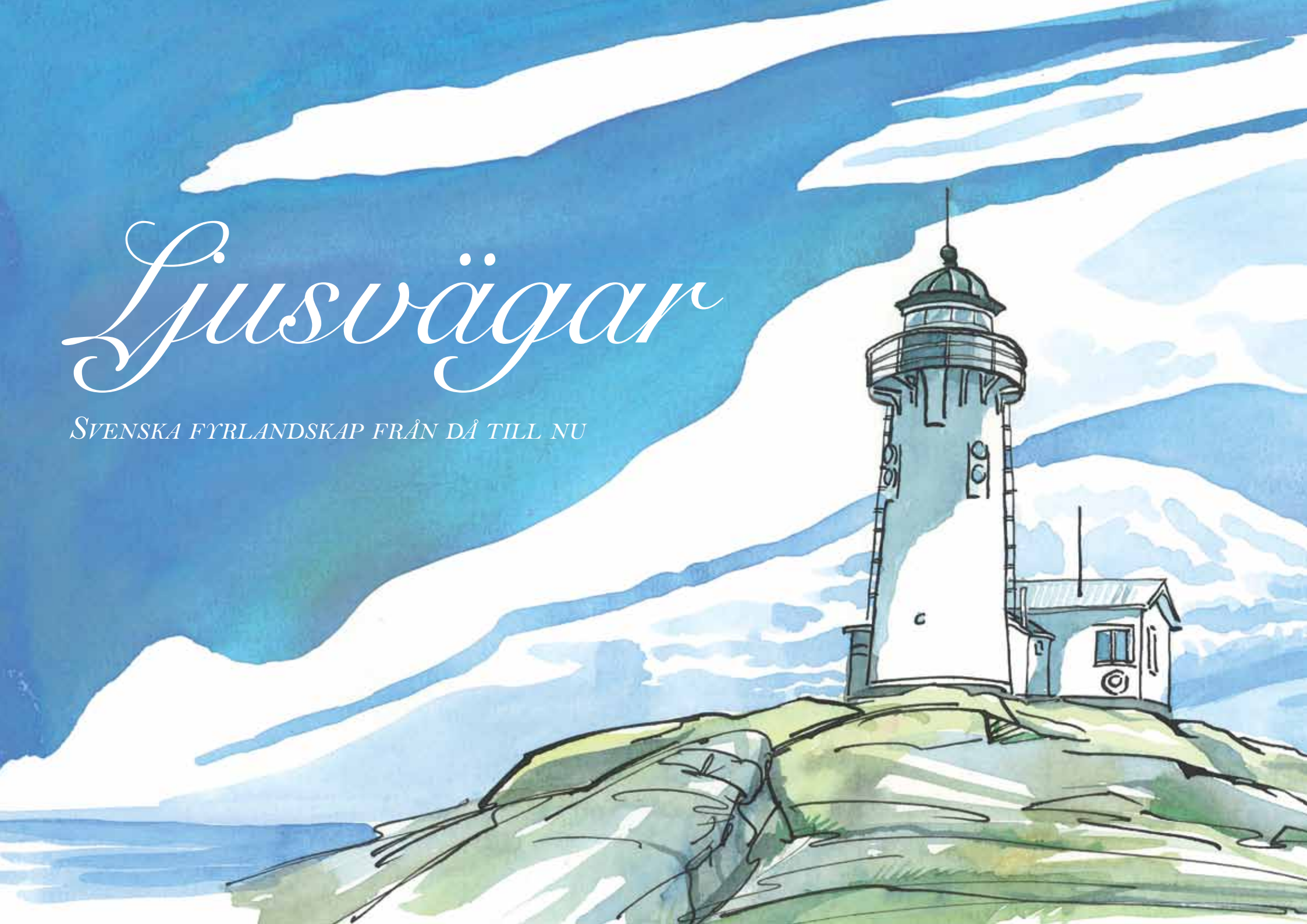

Ljusvägar

SVENSKA FYRLANDSKAP FRÅN DÅ TILL NU

*Den starka Nordan båten tar
Den virolar runt-i vågen far*

*Arholma är vida känt
Vittnar om att vinden vänt*

KURIOSA: På en ö i Roslagen drygt 25 km norr om Norrtälje ligger Arholma Båk. "Båk" är benämningen på fasta sjömärken. Denna båk har aldrig fungerat som fyr. Den fungerade fram till 1875 som lotsutkik. Båken användes på 1800-talet av ortsbefolkningen som sälutkik. Båken är med gamla mått mätt 21 alnar hög och 12 alnar i diameter, översatt till moderna mått ca 12,5 meter hög och drygt 7 meter i diameter. Den bevarade ritningen till båken är signerad Carl Johan Cronstedt, vilken är samma person som står som upptäckare av den svenska kakelugnen. Senast Sverige var i krig 1809 var vatten kring Arholma viktiga. Här samlades den svenska skärgårdsflottan och då fungerade också båken som optisk telegrafstation. Telegrafan bestod av en hög mast med 10 luckor. Över 1000 kombinationer kunde erhållas genom att växelvis öppna och fälla luckorna. Arholma båk är fasadbelyst nattetid med hjälp av lågenergilampor och vindkraft. Arholma väderstation är ett känt begrepp och väderleksrapporten baserar ut vindstyrkan i området.

ARHOLMA BÅK

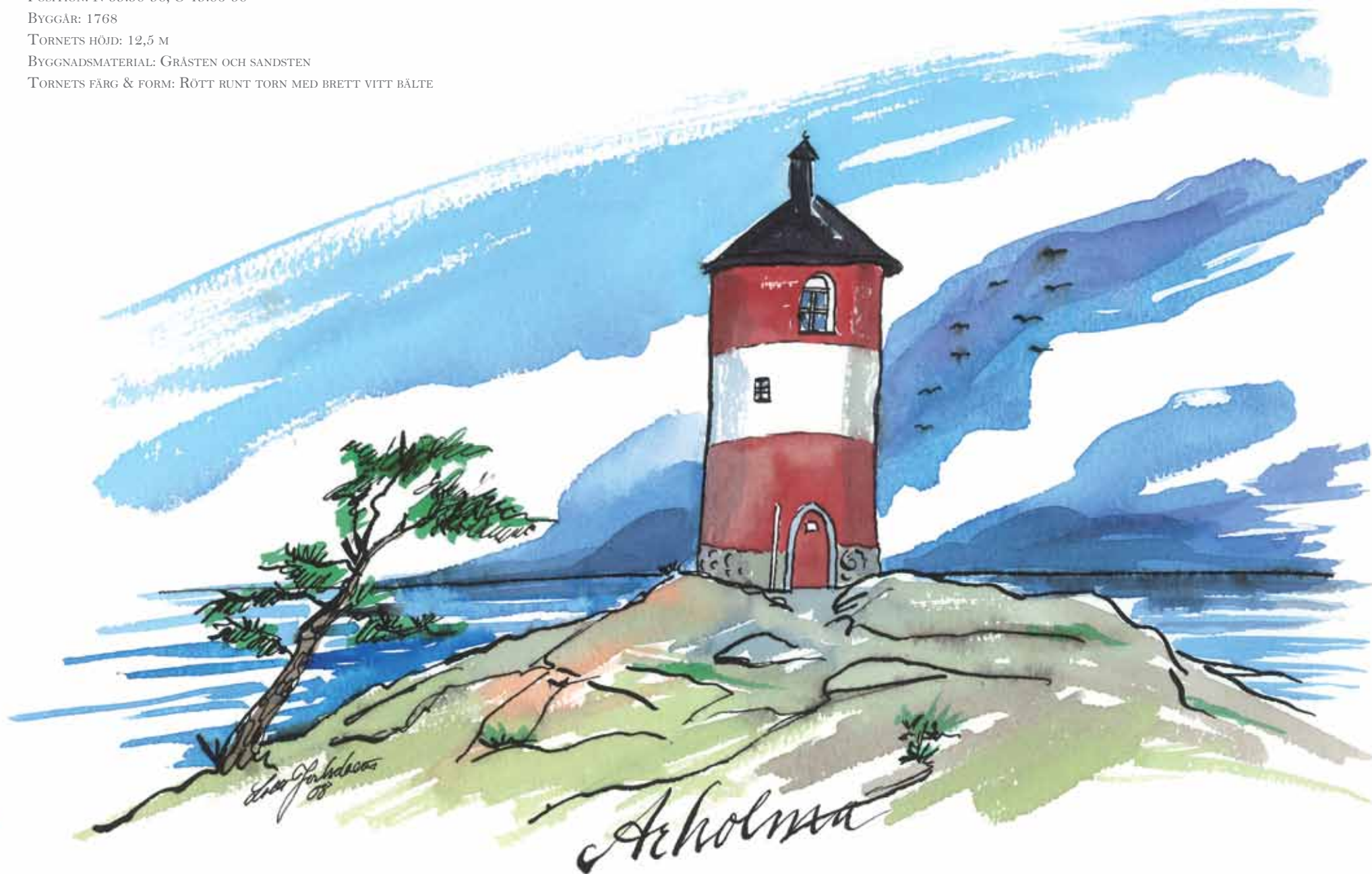
POSITION: N 59.50'90, O 19.06'50

BYGGÅR: 1768

TORNETS HÖJD: 12,5 M

BYGGNADSMATERIAL: GRÄSTEN OCH SANDSTEN

TORNETS FÄRG & FORM: RÖTT RUNT TORN MED BRETT VITT BÄLTE

*Båten gungar - du blir yr
Du dig närmar Fjordskärs fyr*

*Från skyn hör du ett välkänt dån
En hummer biter dig i tån*

KURIOSA: På en liten granitklippa i Kungsbackafjorden ligger Fjordskärs fyr. Den ursprungliga fyrplatsen bestod av ett rödmålat bebott bostadshus av trä med vita knutar. Den södra gaveln på huset var helt vitmålad för att förstärka fyrens synlighet under dagtid. På vinden fanns ett fyrrum med fönster på båda kortsidorna av husväggen där fyrljuset som drevs med fotogen installerades, en åt norr och en andra åt söder. 1906 byttes fotogenljuset ut mot AGA ljus. Två år senare 1908 togs huset och fyrarna bort och ersattes av en åttkantig vit fyr av järn. Fyren placerades på en 6 meter hög vågbrytare som man hade byggt bredvid det ursprungliga fyrträhuset. 1954 överflyttades fyrutrustningen från åttkantingen till den nuvarande moderna plåtfyren samtidigt som järnfyren togs bort. Fjordskär var den minsta ön med en bemannad fyrplats i Halland. Den var bemannad i 24 år. Platsen är en populär plats för dykare och har du tur kan du få syn på en mörk trollhummer.

FJORDSKÄR FYR

POSITION: N 57 21, O 12 01

TIDIGASTE FYR ÅR: 1882

NUVARANDE FYR ÅR: 1954

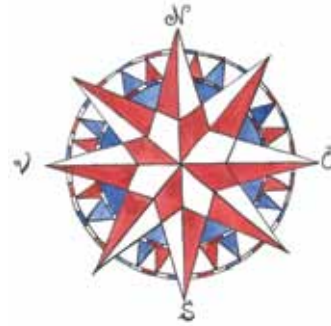
LYSHÖJD ÖVER HAVET: 10 M

BYGGNADSMATERIAL: PLÅT

TORNETS FÄRG & FORM: VITT RUNT TÖRN

Fjordskär

*Grönskärs fyr är fåglars slott
Vår drottning är ett minne blott*

*Havet vrålar - båten kränger
Du sjösjuk över kanten hänger*

KURIOSA: Grönskär är en ö i Stockholm skärgård ca 4,5 sjömil* öster om Sandhamn. År 1725 byggdes en ca 22 m hög kummel av trä (spirbåk) som blåste ner 1768. Den ersattes 1770 av en ca 11 m hög stenkolsfyr, vilket innebar att den lystes upp av en öppen stenkolseld. Fyren är ritad av arkitekten Carl Fredrik Adelcrantz. År 1786 höjdes fyren till ca 23 m och själva tornet fick det utseende det har idag. Fyren kallades på grund av sin skönhet för Östersjöns Drottning. Den släcktes och togs ur drift 1961. Fyren är en OCCAS fyr, dvs den tänds "occasionally" av entusiaster.

*) En sjömil (nautisk mil) = 1852 meter